

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și strălucitate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

Nr. 127.

Joi, 11 (23) Iunie.

1887.

BrașovŪ, 10 Iunie 1887.

Cu ocaziunea desbaterei în dieta ungară asupra proiectului creditului de șapte milioane pentru echipamentul și armamentul hoveșimei și a glótelorŪ, când fostul deputatŪ alŪ Baiei de CrișŪ a pãrtinitŪ în modŪ bãtãtorŪ la ochi acestŪ proiectŪ, „Kolozsvar” împreună cu celelalte foi guvernamentale ungurești erau încântate de patriotismul acestui deputatŪ românŪ, ẽr vorbele lui erau cu plãcere exploatate în favoarea „puterei statului maghiarŪ.”

Acum același deputatŪ vine și candidãza din nou în cerculŪ sãu. În privința lui se redicã unŪ membru alŪ opozițiunii moderate ungurești ca contra-candidatŪ, cu tãte cã, dupã cum ni se asigurã, elŪ a fostŪ datŪ candidatului românŪ „cuvẽntulŪ sãu de onãre,” cã nu va candida. Și ce se intẽmplã?

Guvernamentalii pactãza cu opozițiã ungarã și dupã sãvãrșirea alegerei în cerculŪ Baiei de CrișŪ raportorulŪ diarului „Kolozsvar” scrie cu multã însufleșire „patrioticã” între altele, cã a fostŪ una „din cele mai însemnate” acea alegere, pentru cã Hollaki — celŪ alesŪ — este celŪ dintãiu opoziționalŪ, care a candidatŪ aici (sic!), ẽr mai vãrtosŪ pentru cã a fostŪ alesŪ „fațã c’unŪ candidatŪ naționalŪ, care a reprezentatŪ acestŪ cercŪ în periodulŪ trecutŪ”, a fostŪ alesŪ „în cuibulŪ HorãescilorŪ, CloșcaștilorŪ, IanculescilorŪ, și alŪ actualilorŪ agitatorŪ valahi cu speranțe mari și setoși de sãnge (vãres szãju).”

„Pe partea lui Hollaki — adaugã raportorulŪ guvernamentalŪ — s’a datŪ intrãga inteligențã maghiarã cu sentimente constituționale și patriotice, fãrã deosebire de partidã, deãrece guvernamentalii și opoziționalii umãrŪ la umãrŪ s’au luptatŪ pentru interesulŪ maghiarimei, care în acestŪ ținutŪ din timpurile strãvechi a fostŪ foarte periclitatã și este și acuma.”

Mai departe comunicã raportorulŪ lui „Kolozsvar”, cã tãtã noștea au fostŪ tãrãși alegãtorii la loculŪ alegerei și cã spre a intẽmpina „puterica agitãtã” a RomãnilorŪ din BradŪ milițiã a trasŪ iute cordonŪ. Mai mãrturisescã apoi, cã președinții ungarŪ ai birourilorŪ electorale, cari erau douã, fiind-cã votarea s’a fãcutŪ separatŪ pentru cerculŪ Baiei de CrișŪ și cerculŪ Bradului, „au condusŪ lucrulŪ cu energiã”, ceea ce „a datŪ prilejŪ la multe protestãri din partea omãnilorŪ de ãcredere românŪ.”

În fine, dupã ce aliații ungarŪ cu ajutorulŪ baionetelorŪ, a gãnei solgãbirãescã, a corupțiunilorŪ cu banŪ și cu mãncare și bẽuturi și a „energiei conducãrii” a președințilorŪ birourilorŪ electorale, au isbutitŪ a alege cu 80 voturi majoritate pe candidatulŪ maghiarimei, acãsta — ãice raportorulŪ — și-a exprimatŪ bucuria printr’unŪ conductŪ de torțe adusŪ noului deputatŪ opoziționalŪ, alesŪ din grația guvernamentalilorŪ în contra candidatului partidei naționale romãne.

Atunci când fostulŪ deputatŪ românŪ alŪ Baiei de CrișŪ se ãnfãțãșã în dieta ungarã cu ramura de finicŪ a lealității, elŪ era destulŪ de patrioticŪ spre a fi lãudatŪ de tãte foile guvernamentale ungurești, acum ãnsã când avea sã fiã alesŪ din nou, „pãtrãoșii” dela putere ãlŪ gãsirã deodatã așã de primejdiosŪ, ãncãtŪ calcãndŪ chiar disciplina de partidã se aliarã cu „pãtrãoșii” din opozițiã, ãncearã o „ligã patrioticã” în contra lui, ca sã-l facã sã cadã la alegere.

Cum sã ne esplicãmu acãsta strãniã aparițiune, dẽcã nu așã, cã ea ne dã cea mai tare și viuã dovadã despre ura neãmpãcatã ce domnesce în tabãra MaghiarilorŪ fãrã deosebire de partidã în contra elementului românescŪ și despre ținta ce și-au pusŪ o cei dela putere de a nimici acestŪ elementŪ?

UnulŪ din intimii ministrului-președinte, fai-

mosulŪ Csernatony, vorbindŪ cãtrã alegãtorii din Fiume, unde a candidatŪ, ãice cã elŪ și cu soșii sãi suntŪ de pãrerã, cã naționalitatea italianã din Fiume și naționalitatea SașilorŪ din ArdealŪ trebuie scutite și respectate. Pe Italiani îi susținŪ Ungurii în contra CroașilorŪ, ẽr pe Sașii din ArdealŪ îi tolerãza de frica Germaniei. CãtŪ pentru celelalte naționalități Csernatony nu s’a pronunțatŪ, dẽr citãndŪ pe lãngã cei din Fiume numai pe Sașii din ArdealŪ, dã sã se cunãscã, cã celelalte naționalități suntŪ destinate a fi cu totulŪ sdrobite în cãzanulŪ maghiarisãrii.

Acãsta ne esplicã în cãtva pactãrile guvernului cu Sașii la alegãri și pactãrile lui cu opozițiã în contra candidãtorŪ naționali romãni și sãrbi.

Dẽr dẽcã așã staũ lucrurile, atunci este timpulŪ ca sã tragemŪ și noi o ãnvãțãturã din purtãrea neãmpãcatã a UngurilorŪ fațã de noi și, abstractãndŪ dela iubirea noãtrã de țãrã, care nu va ãnceta niciodatã pãnã ce va exista intr’ãnsã nemutŪ românescŪ, sã nu ne mai grãbimŪ a-i intẽmpina cu ramure de finicŪ, când ei vreau mãrtea noãtrã naționalã.

Din afarã.

Pressa rusã este unanimã intru a spera cã d. RisticŪ va lucra spre a ãnlãtura ãnfluențã austriacã din Serbia. Se semnalãza dese ãntrevãderi ce le are d. Katkoff cu principele Karageorgievici și cu generalulŪ Gruici, ministrulŪ de rãboiu sãrbescŪ. MinistrulŪ de interne sãrbescŪ a datŪ ordinŪ ca sã i se presinte lista tuturorŪ condamnațilorŪ pentru ultrãgii în contra autoritãțilorŪ și stabilimentelorŪ publice cu scopŪ de a-i grația. Amnestia criminalilorŪ politici va fi pronunțatã mai tãrziu. Marea Scupcinã va fi convocatã la tãmnã.

Președintele consiliului, d. RisticŪ, a fãcutŪ vizite oficiale și a primitŪ deputãțiunile cari au sositŪ din interiorulŪ țãrei pentru a-lŪ felicita, atãtŪ pe elŪ cãtŪ și pe Regele. — „Gazetta de Voss” ãice, cã regele Milan a mãrturisitŪ conțelului de Bray cã a contribuitŪ personalŪ la cãderea cabinetului Garașanin.

Șcãri din Kursundjã anunțã o nouã ãntãlnire sãngerãșã între Arnãuși și gendarmeria sãrbã. Arnãușii au lãsatŪ mai mulți morți și rãniți pe cãmpulŪ de bãtãe, și au perdutŪ unŪ drapelŪ. Numai în urma acestei ãncãerãri, guvernulŪ sãrbŪ a adresatŪ Porții energiculŪ protestŪ despre care amũ amintitŪ ẽr în contra actelorŪ de vandalismŪ ale ArnãușilorŪ.

Guvernatorul orașului Moscva a datŪ o mare serbare în onãrea d-lui de Laboulay, ambasadorulŪ Franciei. Notabilitãțile partidului panslavistŪ asistau la acãstã serbare.

Curtea supremã din Lipsca a pronunțatŪ judecatã sa în procesulŪ intentatŪ mai multorŪ AlsațienŪ pentru crimã în contra siguranții imperiului. Koehlin este condamnatŪ la unŪ anŪ de fortãrãtã, Blech și Schiemacher la doi ani, Trapp la 18 luni, Iardan, Ryehet, Freund și Humbert suntŪ achitați. Aceștia au statŪ în legãturã cu liga patrioticã francesã, cãreia i-au trimesŪ și banŪ adunați prin colecte și petreceri. Doi dintre condamnați suntŪ milionari.

Pressa și cabinetulŪ RisticŪ.

Foile rusesci vãdŪ în formarea cabinetului RisticŪ o completã victoriã a Rusiei, dela care va data în Serbia o nouã erã. „Vjedomosti” din PetersburgŪ ãice cã RisticŪ ãși pãte dovedi acum în faptã sinceritatea sa cãtrã Rusia. Cu cãtŪ mai tare e terenulŪ pe care stã elŪ cu atãtŪ mai ușorŪ pãte ãnlãtura pedecile și sã justifice ãcrederea amicilorŪ sãi, ẽr Rusia, spre a-și ãndrepta greșelele din trecutŪ, sã facã acum mai multŪ decãtŪ sã ajute pe RisticŪ numai cu promisiuni și frãse. „Novoje

Vremja” dorește noului ministerŪ norocŪ și succesŪ; elŪ e tare, fiindŪ cã se sprijinesce pe partida naționalã, pe ãntregulŪ poporŪ sãrbescŪ. Dẽcã va dura, atunci va pune capãtŪ unei ãperide nedemne pentru Serbia. „Nord” ãice cã venirea lui RisticŪ la putere e o rãsbunãre contra ideilorŪ lui Garașanin, d’a face din Serbia unŪ regatŪ dependentŪ de Austria. Acãstã schimbãre aratã, cã combinațiunŪ diplomatice pentru lungã duratã în statele balcanice n’au locŪ. Cea mai bunã politicã e d’a se feri sã facã cineva din statele balcanice unŪ focarŪ din ãntrige esterne. „Novosti” scrie, cã lesne se pãte ãntẽmpla, ca noulŪ ministerŪ sãrbŪ, de și are sprijinŪ tare în partida naționalã, sã fiã în curãndŪ sdrobotitŪ în luptã cu ãnfluențã austro-ungarã; dẽr viitorulŪ e alŪ acestui ministerŪ. „Swiet” privește cu ochi fãrte optimiști situațiã actualã a Serbiei; ca partida naționalã sã ãvingã deplinŪ, n’are acum decãtŪ sã reabiliteze și pe metropolitulŪ MihailŪ.

Despre numirea lui Gruici, ambasadorulŪ sãrbŪ din PetersburgŪ, ca ministru sãrbescŪ de rãboiu, scrie foia germanã „Kreuzzeitung”: E caracteristicŪ cã acestŪ postŪ, în locŪ sã se deã bãrbatului de ãcredere alŪ Regelui, lui BoghicevicŪ, s’a ãncãrdãtŪ unui bãrbatŪ, care a reprezentatŪ pãnã acum pe Serbia în PetersburgŪ, și cã cabinetulŪ s’a ãntãritŪ cu unŪ bãrbatŪ, care a avutŪ ocaziune a se informa acolo despre vederile rusesci. „Post” scrie: ãnsemnãtãtea ministrului RisticŪ va avea sã o vãdã cineva nu atãtŪ în ãntreprinderi ãmiediate, cãtŪ în aceea cã RisticŪ se ține gata ca la ãsbucnirea unei crize acute în peninsula balcanicã sã-și urmãrãscã ãmiediatŪ ãdea sa de o Serbiã mare. Ce atitudine va lua Austria fațã cu acãsta, e o cestiune a viitorului, despre care nu se pãte spune cãtŪ de aprãpe e.

DiarulŪ francesŪ „Les Dãbats”, vorbindŪ de constituirea cabinetului RisticŪ, ãice cã acestŪ faptŪ este o ãnfrãngere pentru cabinetulŪ din Viena și o ãsbãndã pentru politica rusescã. ãnfluențã Austro-Ungariei va fi micșoratã politicesc și comercialcesc pe țãrmurile Sãvei. Serbia emancipatã va putea de așã ãnainte sã ãncãpã afaceri cu Europa fãrã intermediarulŪ Austriei.

DiarulŪ partidei liberale „Nova Ustavnost” dela 14 Iunie ãice:

Dilele cele triste au trecutŪ pentru Serbia, a sositŪ unŪ timpŪ de veselã. Prin ãcrederea regelui, ãntre entuziasmulŪ ãntregului poporŪ sãrbescŪ, au fostŪ chemați la guvernŪ bãrbați, cari suntŪ în stare a rezolva problema ce o are Serbia. PoporulŪ sãrbescŪ e plinŪ de bucuriã. Fie-care fațã strãluce de bucuriã, cã timpurile grele au fostŪ ãnvinse, fie-care privire dovedescã voințã d’a face totŪ ce ar putã scãte pe Serbia din situațiunea actualã. Fie-care SãrbŪ are dreptulŪ sã se bucure de acãstã schimbãre, pentru cã vede în bãrbații, cãrora li s’a ãncãrdãtŪ guvernulŪ, în fruntea cãrora stã doveditulŪ bãrbatŪ de statŪ, multŪ meritatulŪ pentru tronŪ și statŪ Dr. Jovan RisticŪ, pe adevãrații patrioiși sãrbi. În noii conducãtorŪ ai statului vede SãrbulŪ și pe bãrbații, cari ãntreținŪ bune relațiuni cu tãte puterile, mai alesŪ ãnsã cu amicii noștri naturali. Noii conducãtorŪ ai statului vorŪ repara totŪ ce s’a stricãtŪ în cursulŪ ultimilorŪ șãpte ani. SalutãmŪ noulŪ guvernŪ și dorimŪ sã-și eșecnte programulŪ, sprijinitŪ de ãntregulŪ poporŪ sãrbescŪ. Probleme mari pretindŪ bãrbați mari, ei suntŪ aflați — succesulŪ sã ãncoronãze opera lorŪ!

DiarulŪ radicalŪ fusionistŪ sãrbŪ „Odjek” dela 14 Iunie scrie:

Țãra și strãinãtãtea trebuie sã salute cu bucuriã faptulŪ ãmplinitŪ alŪ schimbãrei de ministerŪ și nici Austro-Ungaria n’are motive serioase sã regrete cãderea guvernului progresistŪ. Nu se pãte crede, cã Austro-Ungaria gãsesce unŪ avantajŪ ca aversiunea națiunii sãrbe sã creșcã necontentitŪ contra ei. Austro-Ungaria și-a sprijinitŪ ãnfluențã pe guvernulŪ progresistŪ uritŪ de toți, punãndŪ-și interesele sub protecțiã unui guvernŪ, care nicŪ în propria țãrã și poporŪ n’avea unŪ razimŪ sãu partisanŪ. Austro-Ungaria a cãutatŪ unŪ mijlocŪ de legãturã cu Serbia intr’unŪ guvernŪ care nu era în contactŪ legalŪ și constituționalŪ cu poporulŪ. Acum oricãre trebuie sã ãntelãgã cã Austro-Ungaria trebuie, spre a-și mãntinã interesele și raporturile de bunã vecinãtate

cu Serbia, să 'și caute garanții mai sigure într'un guvern sârb, care stă pe terenul constituției și legalității și se bucură de încrederea poporului. Într'un guvern progresist, care e detestat de opinia publică cu toți amicii lui, Austro-Ungaria nu poate găsi aceste garanții. De altă parte însă nici un guvern în Serbia nu poate să nu înțeleagă că sunt absolut necesare întreținerea de raporturi bune cu statul vecin. Deși manifestările oficiale ale guvernului progresist aveau aparența de amicitie intimă, cu toate acestea e fapt că relațiile dintre cele două state vecine n'au fost niciodată mai rele, decât tocmai sub guvernul progresist, care a mărit iritația din Serbia contra Austriei. Numai schimbarea guvernului poate îndrepta această situație și cu acesta începe și aurora viitorului politic.

Alegerile de deputați pentru dieta unghurască.

Cojocna, 17 Iunie 1887.

Astăzi s'a săvârșit în Cojocna alegerea de deputați pentru dieta unghurască. Alegătorii români mai din toate părțile Câmpiei, în număr destul de însemnat, au fost duși la această alegere, ba avu și penă în pâlăria cu inscripțiunea: „Eljen Zejk Karoly!” Veți bine, ei nu sciau ce fac, sciau numai să admire ospitalitatea dușmanilor lor politici, cari de astădată erau prea „buni” față cu ei, le vorbiau frumos, le dau bani în cinste, mâncare în cinste, beutură în cinste, dăruiți, scump plătită era „cinstea” acesta și nefericitul nostru popor nu scia de asta, căci de scia, de sigur nu primea veninul ce i s'a dat.

Drumul cătră iad fii pentru lacomi și flămânzi prea ademenitori. Din mijlocul Câmpiei și până în Cojocna erau la deosebite cărciume deschise credite, în contul cumpărătorilor de sulele, la mâncare și beutură pe serna tuturor apostatilor, înșelaților și trădătorilor naționali cu vot electoral.

Acești nefericiți au fost întâmpinați încă în delul Cojocnei de soldați, er la casa orașului au fost întâmpinați de alți soldați și gendarmi, cari pe alegătorii i-au cuprins în mijloc, formându un cerc în jurul lor din care nu era ertat nici să iasă și nici să intre nimeni. Acesta este ceea ce în Ungaria se numește: libertatea votului.

Din partida opoziției încă au venit câțiva alegători, dăr acestora li s'a strigat: „Le a veres tollal!” (Jos cu péna roșă!) și nici măcar în apropiere nu li s'a dat voia să pășescă. Veți bine, amăriții omeni vându-se în fața buionetelor n'avea ce să facă, și-au luat, și încă iute, penele din pâlăria, și-au perdut pofta de a candida pe cineva și așa au pasu de mamăligă. Astfel fii denumit, pardon — „alesu” prin aclamațiune guvernamentală Zejk Karoly.

A urmat după acesta o sdravănă tocană de oia, div care s'au ospetat mulți lacomi și hămisiți. Vinarsalul n'a lipsit. Burta și-au umplu de tocană, creerii și i-au amorțit cu vinarsu, sufletul și l'au vëndut lui Zejk și cu acesta alegerea s'a isprăvit.

Rătăcii aceștia gândeai că de când e lumea nu și-au aflat un bărbat din némul lor, care să le țină o scolă, să le spună, să i deștepte, să i învețe și să i facă solidari... Dămne, până când noi totu așa,

până când nu vom fi și noi o turmă și un păstor! Altmintrelea preoți români la această alegere nu au luat parte.

Din Comitatul Solnocu-Dobeca.

Iclodul mare, 17 Iunie 1887.

Astăzi s'a săvârșit alegerea în Iclodul mare a deputatului pentru dieta Unu singur candidat a fost (guvernamental) Bokros Elek din Clușiu, care a și fost ales cu aclamațiune. Preoții români din cercul acesta au ținut strins la hotăririle conferinței române din Sibiu, nici unul din ei n'a compromis concluziunile conferinței naționale. Onore lor!

Intre aceștia, veți bine, eu n'am înțeles și pe preotul din Poptelec (nu Sâmbotelec) Ioan Germanu, pe care Blașul, neaflându-l vrednic să păstorească o turmă românească, l'a scos din preoție. După aceea și-a probat norocul la greco orientali, în Sibiu, în urmă la Gherla, ca să fii primit erăși în clerul onorabil, dăr poate de „poma bună” ce este nici într'un loc nu a fost primit. Vându această în urma urmelor s'a întors cătră stăpânitorii țilei, că dora va căpeta dela ei un os de rosu. Aci și-a aflat locul. Poate ambla din tocană în tocană și poate benchetui cu ei cât de mult, căci acuma nu trebuie să aibă grije de turmă.

Aci nu pot să nu amintesc pe atot-puternicul Vallya Ferencz, fisolgăbirul din Ciachi-Gărbău, care nu s'a sfiit a se lauda în Nr. 60 din „Ellenzek”, că numele lui e „tösgyökere magyar név” cu toate că în anul 1874 Ianuarie 3, i-a fost drag a se subscrie pe un document românesc: „Vedut, Francisc de Vallya, jude procesual”. Timpul însă s'a schimbat și d-nul Vallya încă s'a schimbat. Omeni de prin satele Surduc, Briglez, Zalha de o depărtare de 60 kilometri au trebuit să vină la porunca „măriei sale” Vallya până la Iclod, numai ca să nu se strice cu „măria sa”. Pentru ostenea și pierderea timpului fiesce care alegător român a primit câte 1 fl. v. a. și apoi a luat parte și la prânzul comun.

Apoi la prânz se fii vedut la toasturi, care de care toastau pe întrecute. Intre cei mulți a toastat și românesc un notar românesc cu numele Barcian din Ormanu, dăr fiesce pentru activitatea unghurască și nu pentru passivitatea românească. Cu acesta alegerea s'a finit.

Corupțiuni, escese și bătăi la alegeri.

Din Oedenburg se comunică oficial, că în comuna Ivanu s'au încerat partizanii candidatului Solymossy cu partizanii candidatului Karolyi. Alegătorul Beretic mari după două zile din cauza rănilor primite. S'a pornit cercetare.

În Mad s'au bătut alegătorii, și trei au fost greu răniți.

În Ugod alegătorii lui Fenyvessy și alegătorii lui Scheffer s'au bătut până la sânge. Unii dicu că au murit trei omeni, alții dicu că au murit șapte.

În Hosszupalya partida lui Csanady a bătut până la sânge pe aderenții partidei contrare.

În Szin opoziția a bătut pe guvernamentalii, așa că Lad. Hunyady candidatul acestora a părăsit locul alegerii protestându.

În Hidas s'a trimis o companie de infanterie de tema antisemitilor.

În Mattersdorf lângă Oedenburg gendarmeria fiind atacată de alegătorii opoziționali, veniți mai ales din sate croate, a făcut usă de arme, a împușcat în mulțime, omorindu cinci omeni, rându parte de morțe, parte ușor opt persoane. Doi gendarmi au fost greu răniți. Din mulțime s'a împușcat cu revolvere asupra gendarmilor. Intre morți se află doi frați, un bătrân de 70 ani și un copil. Uciși erau locuitorii din localitățile croate Zammersdorf, Acsai și Sigios.

Într'un cerc din provincia — „patrioții” nu-l spun — un coșu al unui candidat plăti alegătorilor pentru voturile lor câte 7 fl. Cum află despre acesta contrarul, plecă pe la „onorații” cetățeni și în tonul celei mai sincere consternări morale, căși aruncă voturile, strigă: „Ce? Șapte florini vi s'a dat? Scandal! Dați încoc bani! Era aci ve dau — 10 fl. și acum votați pentru celălalt!” În ziua alegerii apărând alegătorii în sala de votare, coșul contrarului îi primi și voturile li le trecu într'o listă, er alegătorii se depărtară în totă liniștea sufletului și a conștiinței că și-au exercitat cu „onore” dreptul de cetățen. Într'o altă comună câțiva alegători luară bani dela amândoi candidații, dăr în ziua alegerii le trimiseră amândurora — certificate medicale că nu pot merge la votare.

În comuna Ulma notarul local și solgăbirul au publicat următoarea incunoscinițare: Celu ce votează pentru candidat guvernului, capeta la locul de alegere Fehertemplom (Biserica Albă) întreținere gratuită, drumul gratuit și 3 fl. bani. Er celu ce votează pentru candidat opoziției nu capeta caru ca să mergă la locul de alegere, ci 3 ani închisore în carceră.

În Verbo s'a sistat alegerea din cauza agitațiilor antisemite. În ziua alegerii aerul răsuna de strigătele și amenințările antisemitilor contra guvernamentalilor. Mai rabiati erau alegătorii din Bresova. Antisemiții uniți cu „panslaviștii” au atacat cu petri și cu bâte pe cetățeni. Când guvernamentalii erau aproape a eși învingători cu candidatul lor, se răspândi ca fulgerul scirea că arde în mai multe locuri. Panica era mare, vântul sufla cu putere, fumul înabușa lumea, zăpăceala era cumplită, și președintele trebui să sisteze alegerea. Miliția n'a putut face nimic. Cu greu scăpă Verbo de ruină și populațiunea de mari nenorociri. Focul l'a pus un antisemit din Miada.

În Zombor apare o foia guvernamentală „Bacska”. Etă cum anima această codiță oficiosa pe alegătorii a vota pentru candidat guvernului: „Acolo (la guvern) aflam pe aceia, dela cari și în viitoru avem să așteptăm și să cerem asta și aia; pe aceia de cari și de și ne légă tar fire de interese și de a căror bunăvoință forte multe atărnă în greua noastră situațiune. Sunt dora cele mai multe cestiuni din litigiu de o astfel de natură, că se privesc și din dreapta și din stanga, că se pot concepe și așa și altmintrelea. Și la astfel de ocașuni facem bine, decă ne provocăm la ceva, decă putem dice: Acum e timpul să ne „quităm” puțin! Rușinosă trădare a secretului oficial! Guvernul se poate felicita.

SCRIRILE DILEI.

Maiestatea Sa a dărui 20,000 fl. pentru inundații din Ungaria sudică, și 200 fl. pentru incendiații

FOILETONU.

Balade și doine populare

culese dela poporul român din Feldru, de pe valea Rodnei, de Ioan S. Muresianu.

Blăstămălu Crisancei.

Crisancă, Crisancă,
D'albă Muresancă,
D'albu-ți-i portu
Arță-ți-lu focu.
D'albă-ți-i fața
Arță-țio para.

Că tu ai avut
Plugă cu șese boi
Și pogonici doi!
Și tu i-ai lăsat
Pentr'un blăstămat!
Bată-mi-te bată,
Minte blăstămată.

Că tu ai avut
O turmă de oi
Și păcurari doi;
Și tu i-ai lăsat
Pentr'un blăstămat!
Bată-mi-te bată,
Minte blăstămată!

Că tu ai avut
Casă și iosagă*)
Bărbat ca un stég
Și tu o-ai lăsat
Pentr'un blăstămat!

*) iosagă=moșiă.

Bată-mi-te, bată,
Minte blăstămată!

Păcurarul și sora sa.

La cel vîrfu de munte verde
Mutare de oi se vede.
Da la oi cine ședea?

Frate-său
Cu soru-sa.
Fratele că le mulgea
Sora n' n' strungă le dădea.
Și din graiu așa grăia:
— Frate frățiorul meu
Uită-te peste lneu
Să-ți ajute Dumnețeu!
Mulge două,
Lasă nouă;
Că pe valea lungă, lată,
Veți ce nori grei ni s'arată!
Elu din graiu, așa grăia:
— Soro sorióra mea?

Mare esci
Nebună esci!...
Că ceia nu-să nori de ploie
Că e leul
Și cu smeul,
Vinu la tine să te ia.
Ea din graiu așa grăia:
— Frate frățiorul meu
Unde m'as ascunde eu?
Er fratele-i respundea:
— Soro sorióra mea
Colo n' colțu glugii
În fundu mutării...

Nici cuvântul a sfârșit

Când la dênșii-au și sosit
Și din graiu aș-au grăit:
„Bună ziua ciobănaș?
„Frumosă ca un pănaș!
„Dără cum te mai aflași?”

— Sănătoși,
Voinici, frumoși,
Hodiniți,
Dăc-ați venit!
— N'am venit să hodinim
Ci-am venit ca să pețim,
Să pețim pe sora ta.
— Pe sora mea nu voi da
Până capul susu m'a sta.
Fără eu voue voi da:
Sute numai și totu sute
De miori mândre cornute.
— Noi de-acelea n'omă lua,
Făr' numai pe sora ta!
— Pe sora mea nu voi da
Până capul susu m'a sta,
Fără eu voue voi da:
Șeseșeci și numai șese
De miori mândre alese.
— Nici de-acelea n'omă lua
Făr' numai pe sora-ta.
— Pe sora mea nu voi da
Până capul susu m'a sta
Fără eu voue voi da
Totu decă numai după decă
Din turma mea de berbeci
De berbec de corne n'orse
Cari aur din corne varsă.
— Nici de-aceia n'omă lua
Făr' numai pe sora-ta.
— Pe sora mea nu voi da

Până capul susu m'a sta!!

Vându acum sora sa
Că nu se poate împăca,
Ea afară că eși
Din fundu mutării
Din colțisorul glugii,
Și fratelui îi grăi:
— Frate frățiorul meu
„Aperete Dumnețeu
„De rele și de nevoi
„Și de vrajba între oi.
Cu ei nu ti-i împăca,
Vedu bene că-m'oră lua.
Dăr adă-mi cuțitul tău
Ca să taiu din pîrlul meu,
Să taiu din cosițe plete
Că să-ți faci torți la gălete,
Er când la strungă vei mulge,
Doră de min' de te-o ajunge
Te suie în pătinașu,
Și-ți pune un fluerașu,
„Fluerașu, și-un buciamașu.
Când vîntu-n ele a sufla
Buciumu va buciama,
Fluerul va fluera,
Oile tôte-oră sbiera,
Tu doru-ți vei stempăra!...
Frate frățiorul meu
Ascultă ce-ți mai dicu eu:
Când cercei oră cercei
Și așa va putreți
Să scii bine c'oi murl!

din „Sag“, comitatul Timișorei. Archiducele Vilhelm a dăruit 1000 fl., o femeie bătrână din Verona 1000 franci prin d. Iranyi, care la rândul său i-a dat să împartă ministrului de interne. Jurisdicțiunile au fost invitate de ministrul de interne să facă colecte pentru cei nenorociți. Cât timp inundările s'au mărginit numai la Români și Svabii din Ardeal și Bănat, nici capul nu l'a durut pe ministru, când însă Tisza s'a pornit să inunde pe Unguri, atunci nu numai cercetare în contra societății de regulare a Tiszei s'a pornit, ci și măsurile de ajutorare a luat guvernul. Comentariu nu mai trebuie.

—x—

Privitor la transportul vênaturilor cu poșta, ministrul de comunicațiune a dispus, că vênatul nesângeros, decă constă dintr'o bucată, se poate trimite și nepachetat. Cu bilet de încărcat se pot trimite cel mult trei bucăți, der se nu fiă legate și nici cu rambursă. Paserile vênate se pot trimite pe poste numai în coșuri ori împachetate în frunze de stejar.

—x—

Lângă Buda-vechiă reîncepându-se de curând săpăturile s'a descoperit o vechiă vilă romană, cam de 1700 ani.

—x—

Erî noapte a ars șura cu cereale a locuitorului din Brașov-vechiu I. Gusbeth. Focul a putut fi localizat de pompieri. Se crede că focul a fost pus.

—x—

D. Cazanoff și V. Ivanoff, autorii atentatului la viața prefectului din Rusciuc, Mantoff, au fost condamnați de Curtea cu jurați din Bucuresci la 7 ani de reclusiune. Jurații au înlăturat premeditarea și pândirea și au admis circumstanțe atenuante pentru ambii acușai. Condamnații au făcut recurs.

—x—

Procuratura din Paris urmărește pe un bărbat, anume Mouvet, care a defraudat două milioane franci. Defraudantul a fugit din Paris, pe la finele unei trece, cu soția sa și cu trei copii ai săi în vârstă de 6—11 ani, călătorind sub falsul nume, cum se dice, „de Talancort“. Defraudantul e de 36 ani, de statură mărișoră și tare, cu păr brunet stând ridicat în sus, ochi suri (albicioși). E foarte elegant îmbrăcat. Cele două milioane franci s'au defraudat în paguba institutului „Banque de Paris“.

Ordinea examenelor

la școlile centrale greco-orientale române din Brașov la finea anului școlastic 1886—1887.

Examenele de promoțiune scripturistice și verbale la școlile medii se încep în 5 (17) Iunie și durează până în 16 (28) Iunie.

I. Examenul de maturitate la școla comercială va fi în 18 (30) Iunie.

II. Examenul de maturitate la gimnasiu va fi în 19 Iunie (1 Iuliu) și 20 Iunie (2 Iuliu).

Examenul de maturitate este public. Eschișii sunt școlarii școlilor medii conform instrucțiunii M.

Examenele publice.

A. La școlile medii (gimnasiu, școla com. și reală) și clasa V. de fete.

Miercuri în 24 Iunie (6 Iulie).

Dela 10—12 ore a. m. se va ține examenul cu clasa V. de fete din toate studiile. Sub durata examenului sunt espuse lucrurile de mână ale elevelor de cl. IV. și V.

Joi în 25 Iunie (7 Iulie).

Dela 8—8¹/₂ ore a. m. Religionea cl. VII g. Cat. I. Fericeanu, 8¹/₂—9 ore a. m. Latina cl. VII prof. N. Piltia. 9—9¹/₂ Elina cl. VI. g. Dir. St. Iosif, 9¹/₂—10 ore a. m. Matematica cl. VI. g. prof. L. Nastasi. 10—10¹/₂ ore a. m. Româna cl. V. g. prof. A. Barseanu. 10¹/₂—11 Istoria cl. V. g. prof. Dr. V. Glodariu. 11—11¹/₂ ore a. m. Mineralogia cl. IV g. prof. I. Ilasievici, 11¹/₂—12 ore a. m. Maghiara cl. IV g. prof. S. Moldovanu. Declamațiune română de un școlar de cl. VII g. Dela 3—4 ore p. m. Latina, Istoria cl. III g. prof. I. Popea și S. Moldovanu. 4—5 ore p. m. Latina, Matematica cl. II. g. prof. A. Barseanu și D. Făgărășanu. 5—6 ore p. m. Examenul de cântări cu toate clasele.

Vineri în 26 Iunie (8 Iuliu).

Dela 8—9 ore a. m. Latina și Germăna cl. I. g. prof. P. Dima. 9—9¹/₂ ore a. m. Merceologia și Tehnologia cl. II. com. prof. A. Vlaicu. 9¹/₂—10 ore. a. m. Dreptul cambial cl. II com. prof. I. Socaciu. 10—11 ore a. m. Istoria cl. I. r. prof. G. Barseanu. 11—12 ore a. m. Aritmetica cl. I. r. prof. G. Chelariu. 3—4 ore p. m. Principii comerciale cl. I. com. prof. A. Vlaicu. 4—5 ore p. m. Maghiara cl. I. com. prof. A. Feneșanu.

Sâmbătă în 27 Iunie (9 Iuliu).

Dela 8¹/₂—9 ore a. m. Istoria Naturală cl. II. r. prof. G. Chelariu. 9—10 ore a. m. Germana cl. II. r. prof. I. Scurtu. 10—10¹/₂ ore a. m. Aritmetica cl. III. r. prof. Dr. I. Bozoceanu. 10¹/₂—11 ore a. m. Geometria cl. III. r. I. Maximu. 11—12 ore a. m. Chemia cl. IV r. prof. A. Vlaicu. 3—3¹/₂ ore p. m. Fisica cl. IV reală prof. I. Maximu. 3¹/₂—4¹/₂ ore p. m. Franceza cl. IV r. prof. G. Barseanu.

Sub durata examenelor publice sunt espuse desemnurile școlerilor din șc. medii în sala de desemn (Parterre).

B. La școla elementară capitală.

Luni în 22 Iunie (4 Iuliu).

Dela 8—9¹/₂ ore a. m. clasa IV de copii. 9¹/₂—11 ore a. m. clasa III. a. de copii. 11—12¹/₂ ore clasa III. b. de copii. 3—4 ore p. m. clasa II. de copii. 4—5 ore p. m. clasa I. de copii.

La 5¹/₄ ore p. m. exerciții gimnastice.

Marți în 23 Iunie (5 Iuliu).

Dela 8—9 ore a. m. clasa I. de copile. 9—10¹/₂ ore a. m. clasa II. de copile. 10¹/₂—12 ore a. m. clasa III. de copile. 3—4¹/₂ p. m. clasa IV. de copile.

Esamele se încheie cu cântări; er la clasele III. și IV. vor premerge cântărilor răspunsurile din crădinăritu.

În 28 Iunie (10 Iuliu) Serviciu divin cu rugăciunea de mulțămă în biserica S. Nicolae din Schei. La 10 ore cetirea clasificățiunilor și distribuirea premiilor.

Părinții elevilor, precum și amicii și binevoitorii școlilor noastre se invită cu totă onorea a lua parte la aceste examene, precum și la festivitatea de încheierea anului școl. 1887.

Anul școl. 1887/8 se începe cu 1 (13) Septembrie a. c. Înmatricularea se face în 30, 31 August și 1 Sept. În 2 Sept. la 8 ore a. m. se cetesc legile școl în sala cea mare a institutului. În 3 Sept. se încep prelegerile. Școlarii, cari fără motiv ponderos nu s'ar presenta la terminul fixat, nu se mai primesc.

Brașov, în 4 Iunie 1887.

Direcțiunea școlilor meșii gr. or. rom.

Lista de subscripțiune,

deschisă de „Gazeta Transilvaniei“ pentru comunele române din Ardelu nenorocite prin incendiu și inundare.

Au mai încursu:

Din Șimleul Silvaniei pe lista Rds. d-nu Alimpu Barboloviciu dela:	
Alimpu Barboloviciu, vicarul Silvaniei	5 fl.
Maria Barboloviciu n. Bocșia, soția d-lui vicar	3 fl.
Ioan Sėrbu, preot în Siciu	1 fl.
Aug. M. Vicașiu, preot în Cosniciu	1 fl.
George Podina, preot în Portiu	1 fl.
I. Cherebețiu, preot în Badaciu	50 cr
Dela poporeni din Șimleu	3 fl. 50 cr
Suma	15 fl.
Din Brașov dela domni:	
Petru Archimandrescu	2 fl.
I. A. Lupanu	1 fl.
Ioan Lupșanu	1 fl.
Suma	19 fl.

Adăugându la acesta suma din nr.

123 alu „Gaz. Trans.“ Lei noi 1220 și 482 fl. 17 cr (Va urma); Totalu Lei n. 1220 501 fl. 17 cr

Le mulțămim generoșilor contribuitori în numele nenorociților, dorind ca nobilul lor exemplu să afe imitator pretutindenea.

Îubileul Reginei Angliei.

În 18 Iunie a fost ultima și a pregătirilor pentru serbările jubileului de 50 ani de când e regină Victoria. O telegramă din Londra datată din acea și spune: Părțile Londrei, pe unde va trece cortegiul, au un aspect admirabil, ne mai vedut aici. Acum deja nu mai încap trășurile pe strade. În parcuri se vedu nenumerate personaje princiare în costume bizare orientale, precum și regi, prinți și princeze din Europa, în trășuri, călări și pe jos. Nici odată Londra n'a fost așa plină și entusiasmul ce s'a deșteptat în momentele din urmă pare a fi schimbat cu totul pe Englesii cei reservați. Stradele sunt mai împodobite decăt ori când altă dată la asemenea ocașuni. Poliția lucrează mult în secret și ia toate precauțiunile, căci totu mai circula șgomote despre comploturi cu dinamită,

Trei sute persoane catolice de distincțiune au refusat d'a primi invitațiunea ce li se trimesese de a asista la ceremonia jubileului în mănăstirea din Westminster. Acastă manifestare este foarte viu comentată.

Convenția comercială cu România.

Cetim în „Romănul“:

Într'o telegramă ce se adresază din Bucuresci țiarului „Politische Correspondenz“, vedem că atât guvernul austro-ungar cât și cel român au hotărît ca, de aci înainte, nimic din ceea ce se va negocia între comisarii ambelor state să nu mai fiă dat publicității, până când nu se vor termina toate neînțelegerile și până se va pute da ceva pozitiv.

Măsura acesta a fost luată, de sigur, în urma numeroșelor amănunte publicate cu intențiune de țiarele vieneze și ungare. Guvernul austro-ungar a lăsat un întreg ca aceste amănunte să fiă publicate în voia de țiare, creșându pôte că se va provoca în imperiul vecin ca și în țera noastră un curent favorabilu pretensiunilor austro-ungare.

Acum, după trecere de mai multe luni, după ce guvernul M. S. împăratului-Rege s'a convins că nimic n'a folosit campania întreprinsă de presa vecină, se reîntorce la punctul ce nu trebuia părăsit.

Despre noi, se scie că nici odată guvernul M. S. Regelui Carolu nu a comunicat nici chiar oficișelor sale amănunte despre mersul negociațiunilor. Ceea ce am aflat despre negocieri și despre pretențiunile române și austro-ungare, le-am cetit în gazetele din Viena și din Peșta.

Comunicatul de care vorbește „Correspondența Politică“ nu privește presa română.

Privitor la starea în care se află tractările „N. fr. Presse“ dice că, judecându după cele ce se spun că conține proiectul român de tarife, ce guvernul din Bucuresci l'a trimis la Viena, nu e speranță că se vor înlătura în curând greutățile ce se opun încheieri convenției.

Sciri militare.

Francia. Camera a adoptat primele 2 articole din legea militară. Art. I prescrie, ca făcare Franceș să fiă militară. Art. II stabilește, că serviciul militar durează 20 ani, fiind personal și egal pentru toți.

Sciri polițienesci.

Calfa de croitor Bakcsi Laios, escortat fiind în Odêrheul sėcuesc încă în luna lui Ianuarie a. c. din cauză că n'avea ocupațiune, a fost aflat în 21 I. c. în Brașovul vechiu cerșind. După ce își va face pedepsa se va escorta ărăși în locul natal.

Ioan Onea Micu din Țințari a fost găsit în 21 I. c. în Brașovul vechiu, dăcându beat. Bėuse cam mult rachiu așa că numai a doua și a fost în stare să dea înainte poliției numele și locul natal. Pentru siguranța personală — adecă ca nu cumva să-l amăgescă ărăși vr'o cărciumă — se va însoți de un polițist până afară din oraș.

În 21 I. c. s'a prins în Brașovul vechiu un mănzu fără stăpănu. Se află sub îngrijirea berarului Prohaszka din Brașovul vechiu.

AVISU.

Pentru primirea oșpetilor și preste totu provedea arangiamentului cu ocașunea adunării generale a Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ce se va ține aici în Sibiu la 16/28 August a. c. s'a constituit un comitet arangiator de 40 de membrii.

Pe când ne luăm voie a aduce acesta la cunoștința P. T. public spre orientare, totodată ne vedem îndemnați a ruga pe P. T. public încă de pe acum, ca conform dispozițiunilor ulterioare, ce se vor lua din partea comitetului în această privință, să nu întârșie la timpul său a ne răspunde prompt, ca astfel să putem fi în plăcuta pozițiune a satisface pe deplin justelor pretențiun de bună primire.

Epistolele și preste totu esebitele, ce sunt menite pentru comitetul arangiator sunt a se adresa d-lui președinte alu comitetului Dr. Ioan Moga, medic în Sibiu.

Din ședința comitetului arangiator, ținută în Sibiu la 6/18 Iunie, 1887.

Dr. I. Moga,
preș.

Dr. R. Roșca,
secret.

Încunoștințare.

Cu l-ma Iulie st. n. a. c. până la finea aceleiași luni se va deschide la școla conf. gr. cat. din Mureșiu Ludoșiu curs de industrie de casă, și anume se vor propune următoarele:

- 1) Împletitul unor coșeruce elegante din nulele giluie de rachită și căptușite cu cașmir de diferite color.
- 2) Împletitul unor coșiere de mână din erbă marină (seegras-tengerfü) și ornate cu trestie scilpicioasă (Glanzrohr-laknad) asemenea în diferite color și mărini foarte elegante.
- 3) Auritul ramelor de icone și oglinđi prevăzute cu cirade și imagine.
- 4) Afară de acestea (decă ne va fi de ajuns timpul) împletitul corfelor, tapetelor, rogojinelor de pat etc. din speteață.

Onorații Domni colegi, cari se interesază de progresarea pruncilor și în industria de casă, sunt din nou rugați, că până la timpul susu fixat să trimită la la subscrișul 3 fl. v. a. pentru procurarea materialelor necesare.

Dintre participanți doi inși vor căpeta cost și cartir gratis la unu Domn binefăcător.

Întrucă și va fi gratuită, pentru cost, cvartir, și spălat se va îngrij subscrișul din cât se pôte cu prețuri cât se pôte mai mic.

Mureș-Ludoș, în 20 Iunie 1887.

Teodoru Fekete Negruțu
învățator gr. cat.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.“)

LONDRA, 22 Iunie. — Procesiunile iubileului Reginei oferiră un spectacul grandios. Drumul până la mănăstirea Westminster era îndesat de popor. Festivitatea decurse în cea mai frumoșă ordine. Regina pretutinden a fost salutată cu entusiasm.

Editor: Iacobu Mureșianu.

Redactor responsabilu Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena din 20 Iunie st. n. 1887.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including interest rates and bond prices.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 4 Iunie st. v. 1887.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, including interest rates and bond prices.

Cursul pietei Brasov

din 21 Iunie st. n. 1887.

Table with financial data for the Brasov market, including exchange rates for various currencies.

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potu face cu inceperea dale 1 si 15 ale fiecarei luni, mai usor prin mandate postale.

Adresele ne rugam a ni se trimite esactu aratandu-se si posta ultima.

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription prices for Austro-Hungary in florins.

Pentru România și străinătate:

Table showing subscription prices for Romania and abroad in francs.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table showing discounts for repeated advertisements based on frequency.

Dela 20 de repetiri în susu 50%.

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facu în-voiri și reduceri și peste cele însemnate mai susu.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for various routes including Predeal-Budapest, Teiuș-Arad-Budapest, and Budapest-Arad-Teiuș.

Nota: Orele de nopte suntu cele dintre liniile grose.